

Tito

Utangulizi

Waraka huu aliandikiwa Tito mmoja wa wafuasi wa Paulo muda mfupi tu baada ya Paulo kumwachia wajibu wa kuangalia na kuimarisha kanisa huko Krete. Tito alikuwa na wajibu wa kuwaweka wazee wa kanisa, kuwasimika na kuwafundisha kushika misingi ya imani ya Kikristo. Inaonekana kwamba Paulo alikuwa Korintho akiwa njiani kwenda Nikopoli huko Akaya (3:12). Waraka huu umeandikwa baada ya kuachiwa kutoka gerezani Rumi mara ya kwanza, huenda kati ya 63B.K. na 65 B.K.

Waraka huu unaonyesha kuwa kanisa huko Krete halikuwa na mpangilio na kwamba lilikuwa na washirika waliohitaji maelekezo mahsusi. Ilimbidi Paulo aeleze kwa kina kuhusu sifa za wazee wa kanisa na pia kutoa mafundisho kadha wa kadha kwa waamini wengine pia. Katika mafundisho hayo, Paulo anagusia juu ya matatizo yanayowapata watumishi wa Mungu na jinsi matatizo hayo yanavyoweza kutatuliwa.

Tito alikuwa mshirika wa Paulo kwa karibu muda wa miaka kumi na mitano. Akiwa mwongofu Mmataifa kutoka Antiokia na kama mwamini asiyetahiriwa, alifuatana na Paulo na Barnaba kwenda kwenye baraza la Yerusalemu (*Gal.2:1-3*). Aliendelea kusafiri na Paulo (*ona 2Kor.2:12 – 13:7:5 – 7:13-14; 8:3,16-17*), hivyo Paulo akawa amemwacha huko Krete.

Wazo Kuu

Mkazo wa barua hii ni kuhusu umuhimu wa kuishi maisha matakatifu katika Kristo katikati ya uovu ulioko duniani. Ingawa katika maisha yetu duniani tunazungukwa na uovu na chuki, hatuna budi maisha yetu kuwa kielelezo jinsi neema ya Mungu inavyotupatia ushindi. Maisha kama hayo yataleta matokeo mema. Paulo anarudia mara kwa mara kusisitiza juu ya kudumisha matendo mema. Maneno matupu hayawezi kufanya lo lote, inatubidi tuishi maisha yenye matendo mema.

Katika waraka huu, Mtume Paulo anakaribia sana kuweka ukiri wa imani katika uandishi wake wote. Vidokezo muhimu vya *MAFUNDISHO (THEOLOGIA)* ya Agano Jipya vinaonekana katika waraka huu.

Mgawanyo

- Salamu (1:1-4) 2
- Sifa za wazee wa kanisa (1:5-16) 3
- Maelezo ya jumla kuhusu waamini (2:1-15) 4
- Maagizo kuhusu maisha yawapasayo wakristo (3:1-15).

Salamu

1 Paulo, mtumishi wa Mungu na mtume wa Yesu Kristo kwa ajili ya imani ya wateule wa Mungu na ujuzi wa kweli ile iletayo uchaji wa Mungu, ²Imani na ujuzi ulioko katika tumaini la uzima wa milele ambao Mungu, asiyesema uongo, aliahidi hata kabla ya kuwekwa misingi ya ulimwengu, ³Naye kwa wakati Wake aliouweka alilidhihirisha neno Lake kwa njia ya mahubiri ambayo mimi nimewekewa amana kwa amri ya Mungu Mwokozi wetu.

⁴Kwa Tito, mwanangu mwaminifu katika imani tunayoshiriki sote.

Neema iwe kwako na amani itokayo kwa Mungu Baba na kwa Kristo Yesu Mwokozi wetu.

Kazi Ya Tito Huko Krete

⁵Sababu ya mimi kukuacha huko Krete ni ili uweke kwenye utaratibu mambo yale yaliyosalia na kuwaweka wazee wa kanisa katika kila mji, kama nilivyokuagiza. ⁶Mzee wa kanisa asiwe na lawama, awe mume wa mke mmoja, mtu ambaye watoto wake ni waaminio na wala hawashtakiwi kwa ufisadi. ⁷Kwa kuwa askofu, kama wakili wa Mungu, imempasa kuwa mtu asiye na lawama, asiwe mwenye majivuno au mwepesi wa hasira, wala mlevi, wala asiwe mtu mwenye tamaa ya mapato yasiyo ya halali. ⁸Bali awe mkarimu, anayependa mema, mwenye kiasi, mwenye haki, mwadilifu, mnyofu, mtakatifu na mwenye kuitawala nafsi yake. ⁹Inampasa alishike kwa uthabiti lile neno la imani kama lilivyofundishwa, kusudi aweze kuwafundisha wengine kwa mafundisho manyofu na kuwakanusha wale wanaopingana nayo.

Walimu Wa Uongo

¹⁰Kwa maana wako wengi wasiotii, wenye maneno yasiyo na maana, hasa wale wa kikundi cha tohara. ¹¹Hao ni lazima wanyamazishwe, kwa sababu wanaharibu watu wa nyumba nzima wakifundisha mambo yasiyowapasa kufundisha. Wanafanya hivyo kwa ajili ya kujipatia mapato ya udanganyifu. ¹²Hata mmojawapo wa manabii wao mwenyewe amesema: "Wakrete ni waongo sikuzote, wanyama wabaya, walafi, wavivu." ¹³Ushuhuda huu ni kweli. Kwa hiyo, uwakemee kwa ukali

wapate kuwa wazima katika imani, ¹⁴ili wasiendeleo kuangalia hadithi za Kiyahudi au maagizo ya wale watu wanaoikataa kweli. ¹⁵Kwa wale walio safi, kila kitu ni safi kwao. Lakini kwa wale waliopotoka na wasioamini, hakuna cho chote kilicho safi. Kwa kweli nia zao na dhamiri zao zimepotoka. ¹⁶Wanadai kumjua Mungu, lakini kwa matendo yao wanamkana. Hao watu ni chukizo, wasiotii, wasiofaa kwa jambo lo lote jema.

Fundisha Mafundisho Manyofu

2 Lakini kwa habari yako wewe, inakupasa kufundisha kulingana na mafundisho yenye uzima. ²Wafundishe wazee kuwa na kiasi, wastahivu, wenye busara na wanyofu katika imani, upendo na saburi.

³Vivyo hivyo wafundishe wanawake wazee kuwa na mwenendo wa unyenyekevu unaostahili utakatifu, wala wasiwe wasingizaji au walevi, bali wafundishe yale yaliyo mema, ⁴ili waweze kuwafundisha wanawake vijana kuwa na kiasi, wawapende waume zao na kuwapenda watoto wao, ⁵wawe waaminifu, watakatifu, wakitunza vema nyumba zao, wema, watiifu kwa waume zao, ili mtu ye yote asije akalikufuru neno la Mungu.

⁶Vivyo hivyo, sisitiza vijana kuwa na kiasi. ⁷Katika kila jambo wewe mwenyewe uwe kielelezo cha matendo mema na katika mafundisho yako uonyeshe unyofu, utaratibu, ukweli ⁸ na maneno yenye uzima, yale ambayo hayawezi kulaumiwa, hata wale wenye kukupinga watahayari, wakose neno lo lote baya la kusema juu yetu.

⁹Wafundishe watumwa kuwatii mabwana zao katika kila jambo, wakijitahidi kuwapendeza wala wasijibizane nao, ¹⁰wala wasiwaibie, bali watumwa waonyeshe kuwa wanaweza kuaminika kabisa, ili kwamba kwa kila namna wayafanye mafundisho ya Mungu Mwokozi wetu kuwa ya kupendeza.

¹¹Kwa maana neema ya Mungu iwaokoayo wanadamu wote imefunuliwa. ¹²Nayo yatufundisha kukataa ubaya na tamaa za kidunia, ili tupate kuishi maisha ya kiasi, ya haki na ya kumcha Mungu, katika ulimwengu huu wa sasa, huku ¹³tukilitazamia tumaini lenye baraka na ufunuo wa utukufu wa Mungu wetu Mkuu na Mwokozi wetu Yesu Kristo, ¹⁴Yeye ndiye aliyejitoe nafsi Yake kwa ajili yetu ili atukomboe kutoka katika uovu wote na kujisafishia watu kuwa mali Yake Mwenyewe, yaani, wale walio

na bidii katika kutenda mema.

¹⁵Basi wewe fundisha mambo haya, onya na karipia kwa mamlaka yote. Mtu ye yote asikudharau.

Kutenda Mema

3 Wakumbushe watu kuwanyenyekea watawala na kuwatii wenye mamlaka, wawe tayari kutenda kila lililo jema. ²Wasimnenee mtu ye yote mabaya, wasiwe wagomvi, bali wawe wapole, wakionyesha unyenyekevu kwa watu wote.

³Maana sisi wenyewe wakati fulani tulikuwa wajinga, wasiotii, tukiwa watumwa wa tamaa mbaya na anasa za kila aina. Tuliishi katika uovu na wivu, tukichukiwa na kuchukiana sisi kwa sisi. ⁴Lakini wema na upendo wa Mungu Mwokozi wetu ulipofunuliwa, ⁵alituokoa, si kwa sababu ya matendo ya haki tuliyotenda, bali kwa sababu ya rehema Zake. Alituokoa kwa kutuosha, kwa kuzaliwa mara ya pili na kwa kufanywa wapya kwa njia ya Roho Mtakatifu, ⁶ambaye Mungu alitumiminia kwa wingi kwa njia ya Yesu Kristo Mwokozi wetu, ⁷ili kwamba, tukiisha kuhesabiwa haki kwa neema Yake, tupate kuwa warithi tukiwa na tumaini la uzima wa milele. ⁸ Hili ni neno la kuaminiwa. Nami nataka uyasitize mambo haya, ili wale ambao wamemwamini Mungu wapate kuwa waangalifu kujitoa kwa ajili ya kutenda mema wakati wote. Mambo haya ni mazuri tena ya manufaa kwa kila mtu.

⁹Lakini jjepushe na maswali ya kipuzi, mambo ya koo, mabishano na ugomvi kuhusu sheria, kwa sababu haya hayana faida tena ni ubatili. ¹⁰Mtu anayesababisha mafarakano, mwonye mara ya kwanza, kisha mwonye mara ya pili. Baada ya hapo, usihusike naye tena. ¹¹Kwa kuwa unajua kwamba mtu kama huyo amepotoka na tena ni mwenye dhambi. Yeye amejihukumu mwenyewe.

Maneno Ya Mwisho Na Kumtamkia Baraka

¹²Mara nitakapomtuma Artema au Tikiko kwako, jitahidi kuja unione huko Nikopoli, kwa sababu nimeamua kukaa huko wakati wa majira ya baridi. ¹³Fanya kila uwezalo uwasafirishe Zena, yule mwanasheria na Apolo na uhakikishe kwamba wana kila kitu wanachohitaji. ¹⁴Watu wetu hawana budi kujifunza kujitoa kutenda mema, ili waweze kuwasaidia watu wenye mahitaji ya lazima ya kila siku, wasije wakaishi maisha yasiyokuwa na

matunda.

¹⁵Wote walio pamoja nami wanakusalimu. Wasalimu wale wanaotupenda katika imani. Neema iwe nanyi nyote. Amen.